

Posudek na diplomovou práci

Autor/ka práce: Martin Hvězda

Název práce: **Nenávist jako ideologie? Analýza konstrukce „Západu“
v diskurzivní strategii Islámského státu**

Obor/Rok: Mezinárodní vztahy (2022)

Autor/ka posudku (vedoucí/oponent práce): doc. PhDr. Ondřej Ditrych,
Ph.D.

Kritéria	Definice	Max. bodů	Získané body
Hlavní kritéria			
	Výzkumná otázka, formulace problému	10	8
	Teoretický konceptuální rámec	30	30
	Metodologie, analýza argumentace	40	20
<i>Celkem</i>		80	58
Vedlejší kritéria			
	Zdroje	10	8
	Styl	5	5
	Formální kritéria	5	5
<i>Celkem</i>		20	18
CELKEM		100	76

Slovní hodnocení:

Hlavní kritéria:

Předložená práce je pokusem o genealogické zkoumání kořenů a formování protizápadního diskurzu Daesh, s důrazem na ortodoxní islámskou teologii a dějinné epochy (koloniální nadvláda) a události. Práce má jasnou a přehlednou strukturu. V první části souvisle a kompetentně představuje postmodernismus jako sociální teorii, podobně jako koncepty diskurzu a genealogie. Zároveň uvádí na scénu CDA pro metodologické zpřesnění svého výzkumného plánu. (Není zcela jasné, proč je takový krok nezbytný, protože ve Foucaultově genealogii může zastávat roli diskursivní analytiky archeologie, a ve spojení historické a kritické diskurzivní analýzy vyvstávají – zde nepojmenované – nesoulady stran ontologických a epistemologických *wagers*.) V další kapitole stanovuje základní principy saláfistického džihádismu, které jsou následně, v páteřní části práce *Genealogické poznání protizápadního diskurzu*, historizovány.

Mezi teoretickými a metodologickými východisky foucaultovské genealogie a autorem provedenou historizací nicméně v práci vzniká nesoulad. Autor se nejprve odmítá zabývat ideologií Daesh s tím, že tak činilo mnoho autorů před ním, následně, až po provedeném historickém čtení, reprodukuje starší výzkum Toguslua. Není tak jasné, co *přesně*, tj. jaký přítomný diskurz a jeho pravidla, jsou genealogicky historizovány. Pouze dílem se navíc vyrovnává s nejistým propojením diskursivních a nediskursivních praktik Daesh. (Připomíná vhodně např. francouzskou sociologickou školu, aniž by s jejími závěry stran revolty konkluzivně polemizoval. Nezapývá se už nicméně například tím, jak Daesh pracuje s rozmanitými kulturními kódy z *různých* diskurzivních formací a utváří se tak, slovy Kraidyho, jako hypermediální událost.) Práce místo toho nabízí poctivě zpracovaný, nicméně všeobecně známý dějinný přehled politického islámu od hanbalovské právní školy k ibn Tajmíjovi, Ridá a Sajjídu Qutbovi. Představuje tak intelektuální tradici, kterou lze považovat za půdorys, v němž se část promluv Daesh skutečně odehrává; o foucaultovské genealogii nicméně nelze hovořit.

**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD**
Univerzita Karlova

Expozice přejímá předpoklad linearitu saláfismu a politického islámu (ztěží archeologicky odkrývaného diskurzu), nepropojuje jej důsledně s praktikami Daesh – současným ideologům, kteří by se do praxe Daesh mohli propsat, byť i to je předmětem kontroverze, věnuje (zdánlivě úmyslně) okrajovou pozornost – nezabývá se konstitutivním vztahem moci a vědění a obecněji historickými podmínkami diskurzu Daesh, diskontinuitám ani narušování dominantní paměti oprášením subalterních diskurzů a nenabízí (přislíbené) čtení ticha. K tématu konstrukce Západu z pohledu (nepřátelského) druhého by bývalo bylo rovněž vhodné čerpat z, popř. vyrovnat se s dostupnou literaturou k tomuto tématu (mj. Buruma a Margalit).

Vedlejší kritéria:

Práce je napsána na vysoké stylistické úrovni. Konzistentní užívání autorského plurálu je nutno v dnešní době považovat za archaismus a spornou, byť legitimní estetickou volbu. Práce čerpá z přiměřeného množství relevantních zdrojů.

Vyjádření k plagiarismu:

Plagiátorství nebylo zjištěno.

Celkové hodnocení:

Práce si klade velmi ambiciózní cíl, který se jí nicméně nedaří zcela naplnit. Její silnou stránkou je kompetentní a přehledné představení postmodernismu a klíčových konceptů poststrukturalistické diskursivní analýzy, kterou nicméně v druhé části práce nahrazuje konvenční přehled dějin jednoho proudu islámského myšlení, reference k němuž ze strany Daesh plní ideologickou funkci legitimizace, disciplinace a koherence v širším, komplexním aparátu jeho válečného stroje.

**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD**
Univerzita Karlova

Výsledná známka: C

Podpis:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Ondřej D.", is written over a horizontal line. The signature is stylized and cursive.